

Govern d'Andorra

PLA D'ACTUACIÓ 2021-2023 DEL PLA NACIONAL CONTRA LES DROGODEPENDÈNCIES (PNCD)

Resum executiu

Andorra la Vella, 19 de maig del 2021
(Presentat a Govern el 21 de juliol del 2021)

PRESENTACIÓ

El Pla d'actuació 2021-2023 del Pla nacional contra les drogodependències (PNCD) és l'eina que estableix les actuacions a dur a terme amb l'objectiu de donar una resposta adaptada a la naturalesa canviant de la drogodependència. S'ha elaborat tenint en compte l'anàlisi de la situació actual, les recomanacions i les línies estratègiques marcades per organismes internacionals.

El Pla d'actuació comparteix alguns objectius i algunes línies estratègiques establertes en el Pla integral de salut mental i addiccions d'Andorra (PISMA) i s'han considerat les normatives nacionals, com són la Llei 14/2019, del 15 de febrer, qualificada dels drets dels infants i els adolescents i la Llei 13/2020, del 29 d'octubre, qualificada de modificació de la Llei 30/2018, del 6 de desembre, qualificada de seguretat pública, que recomanen i encomanen al ministeri que s'encarrega de la salut i al Pla Nacional contra les Drogodependències adoptar mesures i desenvolupar accions orientades a garantir el dret a la salut bàsica i al benestar dels infants. També es proposa actualitzar el PNCD tenint en compte les noves realitats socials, amb la voluntat que garanteixi una coordinació efectiva entre els agents implicats.

ESTRUCTURA

El Pla d'actuació 2021-2023 és fruit de la participació i el consens amb els diferents organismes i agents implicats en el PNCD.

A l'hora d'estructurar el Pla d'actuació, s'han tingut en compte els diversos àmbits i grups de població en funció de la seva vulnerabilitat i el seu risc. També, tenint en compte que el tabac i l'alcohol són substàncies igualment addictives, les més consumides i les que generen més problemes mèdics i psicosocials, s'ha incidit a desenvolupar accions al voltant d'aquestes dos substàncies.

El Pla d'actuació sobre drogues que presentem s'estructura en un primer bloc relacionat amb la governança del PNCD i amb la coordinació i el seguiment del Pla d'actuació, i en els quatre eixos d'intervenció següents:

1. La reducció de l'oferta de drogues i de l'accessibilitat a aquestes substàncies.
2. La prevenció i el foment de la salut.
3. La detecció i l'atenció integral de les persones amb problemes relacionats amb les drogues.
4. La informació, la vigilància i el seguiment.

Per a cada eix d'intervenció s'estableixen uns objectius específics i unes accions que s'han de desenvolupar durant el període 2021-2023, adreçats a diferents grups de població, en diferents àmbits o contextos d'intervenció, orientats a prevenir i reduir el consum de drogues, la drogodependència i el seu impacte sanitari i social, i a proporcionar seguretat mitjançant la lluita contra la producció, el tràfic i l'ús il·lícit de les drogues.

També s'hi han inclòs tot un seguit d'accions que tenen per objectiu millorar el coneixement del fenomen de la drogodependència i que permetran impulsar, desenvolupar i implementar un sistema d'avaluació que garanteixi la coordinació dels professionals i dels àmbits d'intervenció i el seguiment de les accions proposades.

GOVERNANÇA DEL PNCD, COORDINACIÓ I SEGUIMENT DEL PLA D'ACTUACIÓ

El Pla d'actuació és un document caracteritzat per una perspectiva global, transversal i multidisciplinària, elaborat en el marc d'un grup de treball tècnic del PNCD, format per representants dels ministeris encarregats de la justícia i l'interior, els afers socials, la joventut, l'educació i la salut, i de la Unitat de Conductes Addictives del Servei Andorrà d'Atenció Sanitària (SAAS) amb els quals s'han fet diverses reunions de treball per elaborar aquest Pla. A més, s'ha treballat amb diverses associacions i agents comunitaris.

Actualment s'està treballant en el nou decret del Pla nacional contra les drogodependències en què un dels objectius és redefinir el model de governança.

En el Pla d'actuació s'estableixen els objectius i les accions que s'han de desenvolupar i es defineixen els agents responsables (l'impulsor i l'executor), els altres agents implicats i el calendari establert per dur a terme les accions proposades.

Els agents responsables són els qui han d'impulsar i desenvolupar les accions i fer-ne el seguiment i l'avaluació.

El rol de l'executor és el del responsable de dur a terme l'acció. En la majoria d'accions els agents responsables també són els qui exerceixen el rol d'executors; no obstant això, en algunes accions concretes l'impulsor i l'executor no coincideixen. En les accions en què intervinguin altres agents com a executors de l'acció, serà el responsable qui s'haurà de coordinar amb l'executor i fer-ne el seguiment.

El responsable impulsor de cada acció ha d'organitzar-se amb els diferents agents implicats i, si escau, crear comissions o grups específics i incorporar-hi, si és necessari, altres agents, entitats o associacions.

El responsable de cada una de les accions ha de lliurar anualment a l'equip de tècnics del PNCD de l'Àrea de Prevenció, Promoció i Vigilància de la Salut del Ministeri de Salut l'estat de desenvolupament de les accions i l'assoliment dels objectius marcats. Aquest equip, els recopilarà i elaborarà un informe de situació i que elevarà als responsables polítics del PNCD.

Pel que fa al calendari, amb la voluntat que aquest Pla d'actuació sigui realista però alhora efectiu, s'ha fet una proposta de temporització de les accions per a un període de tres anys. Tant la proposta de les accions com el calendari previst són sensibles als canvis de circumstàncies i, per tant, la proposta està condicionada a la realitat i a les necessitats que vagin sorgint. Així doncs, al llarg d'aquest temps, és possible que s'hagin de modificar o reajustar les accions per donar resposta als objectius marcats i adaptar-se a les mesures derivades de la crisi sanitària de la COVID-19.

GOVERNANÇA DEL PNCD, COORDINACIÓ I SEGUIMENT DEL PLA D'ACTUACIÓ

PRESENTACIÓ

Proposta de Decret i Governança del PNCD

La prevenció de les drogodependències s'ha de tractar en l'àmbit institucional des d'una perspectiva global, integradora i de consens, que busqui la distribució correcta de lideratge i de responsabilitats en les actuacions i en l'assoliment dels objectius establerts i en garanteixi la coherència; és per això que actualment s'està treballant en l'elaboració d'un nou decret del Pla nacional contra les drogodependències en què un dels objectius és redefinir el model de governança.

Coordinació i seguiment del Pla d'actuació

El Pla d'actuació recopila les necessitats i iniciatives proposades pels diferents actors en referència a les drogodependències i defineix les estructures per dur a terme les accions, estableix mecanismes de coordinació i promou les sinergies entre els departaments i els organismes, així com amb entitats i altres agents comunitaris, com per exemple les associacions. Proposa una forma de funcionament per desenvolupar correctament les accions i una forma de seguiment del Pla d'actuació.

OBJECTIUS I ACCIONS QUE S'HAN DE DESENVOLUPAR

Objectiu 1

Disposar d'un nou decret del Pla nacional contra les drogodependències.

Accions que s'han de desenvolupar:

1. Elaborar una proposta de Decret
2. Dins del nou decret, definir la governança del PNCD

Calendari: en procés

Objectiu 2

Desenvolupar accions adreçades a garantir el correcte funcionament a l'hora d'elaborar el Pla d'actuació, desplegar-lo i fer-ne el seguiment.

Accions que s'han de desenvolupar:

1. Elaborar el Pla d'actuació incorporant-hi les aportacions.

Calendari: fet

2. Crear les estructures necessàries per coordinar el desplegament del Pla d'actuació i fer-ne el seguiment.
3. Coordinar els diferents agents implicats per elaborar el Pla d'actuació.

Calendari: en procés

4. Elaborar un cronograma de les accions 2021-2023 i un cronograma anual.

Calendari: any 2021 i revisió anual

5. Desplegar el Pla d'actuació 2021-2023.

Calendari: anys 2021-2023

6. Avaluar i fer el seguiment anual de les accions.

Calendari: anual

I. LA REDUCCIÓ DE L'OFERTA DE DROGUES I DE L'ACCESSIBILITAT A AQUESTES SUBSTÀNCIES

PRESENTACIÓ

Aquesta línia estratègica té com a objectiu desenvolupar accions adreçades a revisar i elaborar les normes per disposar del marc legislatiu i reglamentari necessari relacionat amb la reducció de l'oferta i el consum de drogues, tenint en compte les recomanacions d'organismes internacionals, les problemàtiques i les necessitats d'actualització del marc normatiu identificades. També es vol incidir en el desenvolupament d'accions dirigides a vetllar pel compliment de la normativa vigent i assegurar una intervenció coordinada i transversal amb tots els ministeris i departaments implicats.

Per altra banda, es vol proporcionar seguretat i protecció mitjançant la lluita contra la producció, el tràfic i l'ús il·lícit de les drogues amb accions dirigides a reduir la disponibilitat de les substàncies addictives i l'accés a aquestes substàncies, especialment per part dels infants i adolescents.

OBJECTIUS I ACCIONS QUE S'HAN DE DESENVOLUPAR

Objectiu 1

Adaptar el marc legislatiu i reglamentari a les disposicions establertes al Conveni marc de l'Organització Mundial de la Salut (OMS) per al control del tabac i a les necessitats identificades.

Accions que s'han de desenvolupar:

1. Identificar la normativa vigent i les necessitats d'actualització del marc normatiu i dels documents oficials associats (formularis de denúncia, actes d'inspecció, retolació, entre altres coses).
2. Proposar i adaptar al marc normatiu la prohibició perimetral de fumar en diversos edificis.
3. Treballar de manera coordinada i transversal amb tots els ministeris i departaments implicats per elaborar les propostes de normativa escaients.

Calendari: anys 2021 i 2022

4. Elaborar i aprovar el Reglament de la publicitat en els vehicles i en les infraestructures del transport públic.

Calendari: any 2021

Objectiu 2

Vetllar pel compliment de la normativa vigent en relació amb la protecció contra el tabaquisme passiu ambiental i la venda i el consum de productes del tabac.

Accions que s'han de desenvolupar:

1. Publicar al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra el text consolidat de la Llei 7/2012, del 17 de maig, de protecció contra el tabaquisme passiu ambiental, segons el que estableix la disposició final setena de la Llei 14/2019, del 15 de febrer, qualificada dels drets dels infants i els adolescents que inclogui les modificacions introduïdes fins a l'actualitat.

Calendari: en procés

2. Identificar les situacions que dificulten la vigilància i el compliment de la normativa.
3. Elaborar un document o protocol d'actuació que defineixi els serveis i els òrgans de constatació, d'inspecció i amb potestat sancionadora de la normativa vigent i els mecanismes de coordinació per millorar i assegurar una actuació coordinada i transversal amb tots els ministeris i departaments implicats.
4. Incrementar els controls dels agents inspectors del Govern implicats, segons les prioritats que estableixi el Govern.
5. Elaborar un pla anual de vigilància, de seguiment i de coordinació per controlar el compliment de la normativa.
6. Elaborar anualment un recull estadístic o un informe en relació amb les infraccions constatades, la incoació d'expedients sancionadors i les sancions aplicades, així com les infraccions que no s'hagin sancionat.

Calendari: anys 2021-2023

Objectiu 3

Disposar d'una proposta de normativa relacionada amb les begudes alcohòliques, tenint en compte les recomanacions de l'OMS en el marc de l'Estratègia mundial per reduir l'ús nociu de l'alcohol i les necessitats identificades.

Accions que s'han de desenvolupar:

1. Identificar la normativa vigent i les necessitats d'actualització del marc normatiu.
2. Elaborar una proposta d'inclusió de mesures i una normativa per adoptar, i assegurar una actuació coordinada i transversal amb tots els ministeris i departaments implicats.

Calendari: anys 2022 i 2023

Objectiu 4

Vetllar pel compliment de la normativa vigent sobre la venda, la cessió i el consum de begudes alcohòliques.

Accions que s'han de desenvolupar:

1. Dur a terme una campanya informativa adreçada als establiments que venen i dispensen begudes alcohòliques i comunicar-los l'entrada en vigor recent de la modificació del Codi penal, que tipifica com a infraccions penals la venda i la cessió d'alcohol a menors.
2. Identificar les situacions que dificulten la vigilància i el compliment de la normativa.
3. Elaborar un document o protocol d'actuació que defineixi els serveis i els òrgans de constatació, d'inspecció i amb potestat sancionadora de la normativa vigent i els mecanismes de coordinació per millorar i assegurar una actuació coordinada i transversal amb tots els ministeris i departaments implicats.
4. Incrementar els controls i el seguiment en espais identificats com a més conflictius i en establiments que venen i dispensen begudes alcohòliques, segons les prioritats marcades pel Govern.
 - Incoar expedients sancionadors o bé detenir i posar a disposició judicial els infractors, segons es tracti d'una infracció administrativa o penal.
5. Elaborar un pla anual de vigilància, de seguiment i de coordinació per controlar el compliment de la normativa.
6. Elaborar anualment un recull estadístic o un informe en relació amb les infraccions constatades, la incoació d'expedients sancionadors i les sancions aplicades, així com les infraccions que no s'hagin sancionat.

Calendari: anys 2021-2023

Objectiu 5

Vetllar pel compliment de la legislació vigent sobre la conducció sota els efectes de l'alcohol i altres drogues.

Accions que s'han de desenvolupar:

1. Dur a terme campanyes sistemàtiques i controls rutinaris d'alcoholèmia i estupefaents als conductors:
 - Dur a terme controls d'alcoholèmia i d'estupefaents als conductors que estiguin implicats en accidents, que hagin comès infraccions o que presentin símptomes evidents d'estar sota la influència de l'alcohol o una altra substància que alteri el comportament o que limiti la capacitat de conduir.
 - Incoar expedients sancionadors o bé detenir i posar a disposició judicial els infractors, segons es tracti d'una infracció administrativa o penal.

Calendari: anual

Objectiu 6

Vetllar pel control de la producció i el tràfic de drogues.

Accions que s'han de desenvolupar:

1. Incrementar els recursos humans i materials dels equips d'investigació especialitzats del Cos de Policia a fi de reforçar el seguiment i el control en la lluita contra el tràfic d'estupefaents.
2. Reprendre les pràctiques formatives amb la Policia Nacional Espanyola i augmentar-ne la freqüència.
3. Sistematitzar el control i la vigilància que duen a terme els efectius policials del Cos de Policia de possibles punts de venda o de trobada de traficants i grups de risc.
4. Intensificar el nombre de controls en llocs públics, en passos fronterers i passos de frontera no habilitats (camins de muntanya), a fi de reduir l'entrada de drogues en el nostre territori i, en cas que sigui necessari, incrementar-hi els controls.

Calendari: anys 2021-2023 (en funció de la situació causada per la COVID-19)

Objectiu 7

Mantenir i incrementar les mesures per reduir l'oferta de substàncies addictives i l'accés dels infants i adolescents a aquestes substàncies.

Accions que s'han de desenvolupar:

1. Sistematitzar el control i la vigilància que els efectius policials duen a terme del consum, la possessió, la cessió i la venda de drogues il·legals en espais freqüentats per joves i menors.
2. Intensificar el nombre de controls d'estupefaents en les proximitats dels centres escolars, especialment durant els horaris d'entrada i sortida, així com en altres zones d'esbarjo, zones esportives, etc.
3. Incorporar els equips canins especialitzats en la recerca d'estupefaents.
4. Crear un servei local de policia compartit entre les parròquies d'Andorra la Vella i Escaldes-Engordany (col·laboració entre els agents del Servei de Circulació de les parròquies i el Cos de Policia).

Calendari: anys 2021-2023

Objectiu 8

Reforçar la cooperació internacional en la lluita contra el tràfic de drogues, el blanqueig de diners i els productes que puguin provenir del crim organitzat.

Accions que s'han de desenvolupar:

1. Mantenir o augmentar els equips policials especialitzats en la lluita contra el blanqueig de diners o valors, a fi de reforçar la cooperació internacional i el control i la vigilància de possibles organitzacions encarregades de blanquejar diners provinents del narcotràfic a través del sistema financer d'Andorra i dels productes que puguin provenir del crim organitzat.
2. Incrementar els equips policials especialitzats en la lluita contra el tràfic d'estupefaents i la delinqüència organitzada que investiguen la comissió d'aquests delictes i la detecció de persones susceptibles de cometre'ls.

Calendari: anys 2021-2023

II. LA PREVENCIÓ I EL FOMENT DE LA SALUT

PRESENTACIÓ

Aquesta línia estratègica té com a objectiu general implementar intervencions preventives que contribueixin a reduir el consum de tabac, alcohol i altres drogues i, per tant, l'impacte negatiu d'aquestes substàncies en la salut i la societat.

Es basa en un enfocament que va des de la prevenció universal fins a la reducció de riscos i, per tant, implica tenir en compte tots els escenaris en què viuen i es relacionen les persones.

En aquest sentit, les accions preventives que es proposen es duen a terme des de diferents àmbits d'intervenció: l'àmbit escolar, l'àmbit familiar i el lleure, així com espais i escenaris de consum d'àmbit comunitari.

Aquests són els aspectes rellevants i els objectius marcats com a prioritaris:

- Garantir i reforçar les accions de prevenció del consum de drogues i de foment d'actituds i d'hàbits saludables als centres educatius.
- Empoderar i capacitar la família i altres educadors com a agents clau en la prevenció del consum de drogues i el foment d'actituds i d'hàbits saludables.
- Enfortir les estratègies de prevenció del consum de drogues i de reducció de riscos en espais d'oci nocturn i en l'àmbit del lleure.

OBJECTIUS I ACCIONS QUE S'HAN DE DESENVOLUPAR

Objectiu 1

Promoure intervencions preventives en l'àmbit escolar adreçades a informar i conscienciar dels efectes i les conseqüències del consum de drogues i a promoure i reforçar estils de vida saludables i habilitats suficients per gestionar eficaçment la relació amb les drogues.

Proposta d'accions que s'han de desenvolupar:

Per assolir l'objectiu es proposen les accions següents:

- A) Revisar i, si escau, actualitzar les accions que es duen a terme en el Marc d'educació per a la salut a les escoles pel que fa als àmbits de treball relacionats amb les habilitats per a la vida i el consum responsable.

Calendari: anys 2022 i 2023

- B) Mantenir els tallers preventius adreçats als alumnes dels tres sistemes educatius d'Andorra, fer-los accessibles a un nombre més elevat d'alumnes i oferir nous tallers preventius dirigits als alumnes de cursos educatius diferents per donar continuïtat a la tasca preventiva al llarg de l'escolaritat.

Els tallers que es proposa desenvolupar són els següents:

1. Taller de prevenció del consum de tabac.

Tenint en compte el que estableix el Conveni marc de l'Organització Mundial de la Salut (OMS) per al control del tabac, s'han de valorar la necessitat i la idoneïtat de disposar d'un taller o una eina preventiva en el context escolar.

Calendari: anys 2022 i 2023

2. Taller de prevenció del consum d'alcohol "T'ho empasses tot?".

Taller preventiu adreçat als alumnes de 2n de primer cicle de segona ensenyança, 2n d'ESO i 4ème (13-14 anys) de tots els sistemes educatius impartit pels tècnics competents en joventut del Govern i dels comuns.

Les accions proposades en relació amb el taller són les següents:

- 2.1. Programar i coordinar el taller amb els tècnics que el duen a terme.
- 2.2. Executar el taller, fer-ne el seguiment, avaluar-lo i elaborar-ne una memòria amb propostes de millora.
- 2.3. Revisar i valorar el taller pel que fa als continguts, les activitats, la metodologia, els recursos de suport emprats i el sistema d'avaluació, així com el llibret de suport associat al desenvolupament del taller.
- 2.4. Actualitzar i modificar, si escau, els aspectes valorats a fi de poder oferir el taller el curs escolar següent.

Calendari: anual

3. Taller de prevenció del consum de cànnabis.

Taller preventiu que s'adreça als alumnes de 1r de segon cicle de segona ensenyança, 3r d'ESO i 3ème (14 i 15 anys) de tots els sistemes educatius i és impartit pels tècnics competents en joventut del Govern i dels comuns.

Les accions proposades en relació amb el taller són les següents:

- 3.1. Programar i coordinar el taller amb els tècnics que el duen a terme.
- 3.2. Executar el taller, fer-ne el seguiment, avaluar-lo i elaborar-ne una memòria amb propostes de millora.
- 3.3. Revisar i valorar el taller pel que fa als continguts, les activitats, la metodologia, els recursos de suport emprats i el sistema d'avaluació, així com el llibret de suport associat al desenvolupament del taller.
- 3.4. Actualitzar i modificar, si escau, els aspectes valorats a fi de poder oferir el taller el curs escolar següent.

Calendari: anual

4. Tallers de prevenció del consum de drogues i dels riscos associats.

Es tracta de dos tallers preventius diferenciats que s'adrecen als alumnes dels nivells següents:

- Taller preventiu adreçat als alumnes de 2n de segon cicle de segona ensenyança del sistema educatiu andorrà i el nivell equivalent de la resta de sistemes educatius.
- Taller preventiu adreçat als alumnes del primer any de batxillerat i formació professional del sistema educatiu andorrà i el nivell equivalent de la resta de sistemes educatius.

Les accions que s'han de desenvolupar són les següents:

- 4.1. Licitat els tallers de prevenció de drogodependències. Calendari: any 2021
- 4.2. Executar els tallers i fer-ne el seguiment.
- 4.3. Valorar l'aplicació i el resultat dels tallers fets i programar aquesta activitat per al curs escolar següent, si escau (segons la valoració).

Calendari: anual

5. Taller de prevenció de conductes delictives.

Taller adreçat als alumnes de 2n de primer cicle de segona ensenyança, 2n d'ESO, 4è i aula taller (13 i 14 anys, excepte els de l'aula taller, que tenen 14 i 15 anys).

Aquest taller és impartit, de forma conjunta, pel grup de formació del Cos de Policia, el grup de menors del Centre Penitenciari i l'Àrea de Justícia Juvenil i Mesures Penals Alternatives del Ministeri de Justícia i Interior.

Les accions proposades en relació amb el taller són les següents:

- 5.1. Programar el taller preventiu.
- 5.2. Executar el taller, fer-ne el seguiment, avaluar-lo i elaborar-ne una memòria amb propostes de millora.
- 5.3. Revisar i actualitzar els continguts del taller a fi d'adaptar-los als canvis recents del Codi penal i la Llei de seguretat pública per poder oferir aquesta activitat actualitzada durant aquest curs escolar.

Calendari: anual

5. Taller sobre delictes contra la salut pública.

Taller adreçat als alumnes que cursen batxillerat i formació professional i és impartit pel grup de formació del Cos de Policia.

Les accions proposades en relació amb el taller són les següents:

- 6.1. Programar el taller preventiu.
- 6.2. Executar el taller, fer-ne el seguiment, avaluar-lo i elaborar-ne una memòria amb propostes de millora.
- 6.3. Revisar i actualitzar els continguts del taller a fi d'adaptar-los als canvis recents del Codi penal i la Llei de seguretat pública per al curs escolar 2020-2021.
- 6.4. Valorar el grup destinatari al qual s'adreça aquesta activitat a fi d'oferir-la als alumnes menors de 16 anys i, en aquest sentit, incrementar el nombre de tallers que s'han de fer el curs escolar següent.

Calendari: anual

Objectiu 2

Promoure intervencions preventives adreçades a informar i conscienciar dels efectes i les conseqüències del consum de tabac, d'alcohol i d'altres drogues i a promoure i reforçar hàbits i estils de vida saludables en l'àmbit familiar i comunitari.

Proposta d'accions que s'han de desenvolupar:

1. Accions de sensibilització i conscienciació sobre els efectes del consum de tabac, el tabaquisme passiu ambiental i els beneficis de no fumar:
 - Editar material preventiu adreçat a tota la població en general o a col·lectius específics més vulnerables.

Calendari: any 2023

2. Accions informatives i formatives adreçades a les famílies en relació amb el context legal de les drogues a Andorra, la detecció i la prevenció del consum de drogues i altres conductes de risc associades (prevenció general i específica):

- 2.1. Organitzar sessions informatives i formatives adreçades a pares, mares i educadors, en general, així com a famílies en situació de "risc".

Calendari: any 2022

- 2.2. Elaborar missatges preventius i fer-ne difusió a través de les eines i els recursos de què disposen les associacions de pares i mares d'alumnes, els tècnics de joventut comunals, etc.

- 2.3. Iniciar un treball de prevenció amb els fills de pacients amb drogodependències.

Calendari: anys 2021- 2023

- 2.4. Editar i distribuir el llibre *10 passos per educar les filles i els fills en estils de vida saludables*, de la Fundació EDEX (curs escolar 2021-2022) i revisió de l'acció.

Calendari: anual

Objectiu 3

Disposar de mesures d'informació i de sensibilització que redueixin la disponibilitat i el consum de begudes alcohòliques, i l'accés a aquestes substàncies per part de menors i altres consumidors de risc.

Proposta d'accions que s'han de desenvolupar:

1. Informar sobre la normativa que regula el consum i la venda de begudes alcohòliques fent èmfasi en els riscos del consum per part de menors d'edat i altres col·lectius, com les persones en estat d'embriaguesa, etc., i en les conseqüències administratives i legals que suposa incomplir la llei.

L'acció s'adreça als col·lectius que venen i dispensen alcohol i a altres col·lectius específics, com són els professionals de l'oci nocturn, els membres de les comissions de festes, etc.

Calendari: anys 2021-2023

2. Accions adreçades a promoure la dispensació responsable de begudes alcohòliques.

- 2.1. Elaborar i distribuir material d'informació, cartes, missatges als mitjans digitals, etc.

Calendari: anys 2021- 2023

- 2.2. Oferir un taller de dispensació responsable de begudes alcohòliques adreçat als membres de les comissions de festes.

- 2.3. Oferir un taller de dispensació responsable de begudes alcohòliques adreçat als treballadors dels locals de restauració i d'oci nocturn.

Calendari: anys 2022 i 2023

Objectiu 4

Informar i sensibilitzar sobre els efectes del consum nociu d'alcohol i els riscos associats (policonsum, botellada, accidents, intoxicacions, etc.).

Proposta d'accions que s'han de desenvolupar:

1. Elaborar missatges preventius i fer-ne difusió a través de diversos mitjans, i altres accions adreçades a eliminar el foment i el consum d'alcohol i tabac en esdeveniments culturals, festius, de lleure i oci, esportius, etc.

Calendari: anys 2022 i 2023

2. Campanya "Alcohol + Conducció = MAL ROTLLO!", de la Creu Roja Andorrana.

Es proposen tres accions diferents:

- 2.1. Oferir el taller d'informació i sensibilització dels efectes de l'alcohol en la conducció en el marc de la celebració d'actes i altres esdeveniments festius.
- 2.2. Distribuir alcoholímetres d'un sol ús i material informatiu associat a tots els joves que es trobin en edat de conduir.
- 2.3. Revisar el projecte i elaborar una proposta d'accions adreçades a reforçar la campanya i les accions que faci el Govern per reduir situacions de botellada i els riscos associats al consum d'alcohol i d'altres drogues en l'àmbit de la joventut i l'oci nocturn.

Calendari: anys 2021-2023 (subjecte a la situació causada per la COVID-19).

3. Campanya destinada a informar i conscienciar dels efectes i les conseqüències del consum d'alcohol i drogues i dels riscos associats en relació amb la nova realitat vinculada a la COVID-19 i la botellada, i a reforçar conductes i hàbits saludables.

Calendari: anys 2021 i 2022

Objectiu 5

Vetllar perquè els professionals i els agents socials i educatius que treballen amb infants i joves disposin de la informació i la formació necessàries per promoure i reforçar la seva participació com a agents preventius.

Proposta d'accions que s'han de desenvolupar:

1. Oferir una formació sobre la intervenció preventiva del consum d'alcohol i altres drogues i l'atenció als joves i adolescents adreçada als tècnics competents en joventut dels comuns.

Calendari: anys 2021-2023

2. Oferir formació continuada adreçada als docents.

El ministeri encarregat de l'educació detectarà les necessitats i farà una diagnosi amb l'equip docent i no docent dels centres educatius i, si escau, elaborarà una proposta formativa conjuntament amb el ministeri responsable de la salut.

Calendari: anys 2021-2023

3. Iniciar un treball conjunt pel que fa a la necessitat de garantir la formació en matèria de drogues adreçada a altres col·lectius, com són els col·legis de psicòlegs, metges, infermers, els mitjans de comunicació etc., així com promoure'n la implicació i participació.

4. Iniciar un treball conjunt de prevenció, difusió i dotació d'eines de detecció de consum de drogues adreçat a l'àmbit laboral.

Calendari: any 2023

III. LA DETECCIÓ I L'ATENCIÓ INTEGRAL DE LES PERSONES AMB PROBLEMES RELACIONATS AMB LES DROGUES

PRESENTACIÓ

La proposta es basa en la necessitat de garantir una atenció integral i centrada en la persona, un treball conjunt entre els diferents àmbits assistencials i un treball complementari que integri recursos sanitaris i la participació d'altres agents i recursos comunitaris.

Així mateix, les accions que es proposen s'adrecen a garantir la prestació dels recursos i serveis d'atenció i l'accessibilitat d'aquests recursos i serveis, i, com a primer pas, a identificar els serveis, recursos i programes, així com els circuits de coordinació i de derivació existents.

Mitjançant aquestes accions també es pretén identificar les mancances i necessitats que hi ha per elaborar, i poder-ne disposar, una proposta de millora o de creació de recursos i programes en relació amb els circuits o processos de coordinació i de derivació entre els diferents recursos assistencials i els nivells d'intervenció.

Per altra banda, es vol incidir en el desenvolupament d'accions encaminades a reforçar i a facilitar el fet que la detecció precoç, l'avaluació del consum i la intervenció breu en el consum de tabac i d'alcohol es duguin a terme, de forma sistemàtica, des de l'atenció primària de la salut.

La majoria dels objectius i de les accions que formen part d'aquest eix es desenvoluparan de manera coordinada en el marc d'accions relacionades amb l'estructuració dels serveis assistencials del Pla integral de salut mental i addiccions d'Andorra (PISMA) i d'acord al seu calendari de desenvolupament previst.

OBJECTIUS I ACCIONS QUE S'HAN DE DESENVOLUPAR

Objectius 1 i 2

Reforçar i facilitar que la detecció precoç, l'avaluació del consum i la intervenció breu en tabaquisme es duguin a terme, de forma sistemàtica, des de l'atenció primària de la salut.

Garantir la informació i la formació necessàries als professionals de l'atenció primària de la salut pel que fa a la detecció i la intervenció breu en tabaquisme.

Proposta d'accions que s'han de desenvolupar:

1. Oferir una formació sobre la detecció precoç i la intervenció breu del consum de tabac adreçada als professionals de l'atenció primària de la salut i a altres professionals sanitaris.
2. Elaborar i tenir una eina de suport que faciliti la detecció i la intervenció breu en tabaquisme.
3. Integrar l'eina de suport a la història clínica i avaluar-ne l'ús.
4. Elaborar i editar material de sensibilització i de suport per als professionals adreçat a la població atesa.

Objectius 3 i 4

Reforçar i facilitar que l'atenció primària de la salut dugui a terme de forma sistemàtica la detecció precoç, l'avaluació del consum i la intervenció breu del consum d'alcohol.

Garantir la informació i la formació necessàries als professionals de l'atenció primària de la salut i de l'atenció social quant a la detecció i la intervenció breu del consum d'alcohol.

Proposta d'accions que s'han de desenvolupar:

1. Oferir una formació sobre la detecció precoç i la intervenció breu del consum d'alcohol adreçada als professionals següents:
 - Professionals de l'atenció primària de la salut i altres professionals sanitaris.
 - Professionals de l'atenció social.
2. Elaborar i tenir eines de suport que facilitin la detecció i la intervenció breu del consum d'alcohol.
3. Integrar l'eina de suport a la història clínica i avaluar-ne l'ús.
4. Elaborar i editar material de sensibilització i de suport per als professionals adreçat a la població atesa.

Objectiu 5

Incrementar i millorar l'atenció coordinada i integral de les persones que presenten problemes relacionats amb l'alcohol i altres drogues i dels seus familiars o l'entorn.

Proposta d'accions que s'han de desenvolupar:

1. Mantenir els programes d'atenció existents.
2. Vetllar per la participació de les associacions i altres agents comunitaris en accions preventives i formatives
3. Identificar els recursos, serveis i programes d'atenció a les persones que presenten problemes lligats a l'alcohol i altres drogues i als seus familiars, així com els circuits i protocols de coordinació i de derivació existents, i fer-ne una relació.
4. Identificar les necessitats i mancances existents i elaborar una proposta de millora i de creació de recursos, programes i circuits o processos de coordinació i de derivació entre els diferents recursos assistencials i els diferents nivells d'intervenció.
5. Vetllar per l'accés de les famílies als recursos.

Objectiu 6

Garantir l'atenció i facilitar l'accés als recursos, serveis, tractaments i productes farmacològics o medicaments necessaris per al tractament de les drogodependències.

Proposta d'accions que s'han de desenvolupar:

1. Identificar i definir les necessitats i les barreres d'accés als recursos i medicaments o productes necessaris per al tractament i elaborar-ne una proposta de millora, si escau.
2. Revisar el Programa de tractament de substitució amb metadona per a persones dependents d'opiacis al Principat.
 - Revisar els decrets i altres projectes relacionats amb la metadona.
 - Revisar els protocols i adaptar-los a la situació i les necessitats actuals.

Objectiu 7

Disposar d'un programa que faciliti la reinserció social de les persones amb problemes relacionats amb les drogues.

Proposta d'accions que s'han de desenvolupar:

1. Fer una relació dels recursos, serveis i programes de reinserció existents.
2. Identificar les necessitats i mancances existents.
3. Elaborar una proposta d'integració de les persones que presenten problemes relacionats amb el consum de drogues en els programes de reinserció existents en cas que es consideri possible i adequat.
4. Elaborar una proposta de millora i de creació d'un recurs o programa específics de reinserció segons les deficiències i necessitats detectades.

Objectiu 8

Disposar d'un programa d'atenció a les drogodependències (que inclogui el consum de tabac, d'alcohol i altres drogues) adreçat a la població penitenciària (adults i menors) que tingui en compte els aspectes preventius, d'atenció i de reinserció.

Proposta d'accions que s'han de desenvolupar:

1. Identificar els programes i les intervencions que es duen a terme en relació amb la prevenció, l'atenció, el tractament i la reinserció de les persones que presenten problemes relacionats amb les drogues i els professionals que hi intervenen, i fer-ne una relació.
2. Identificar les necessitats i mancances existents i elaborar una proposta de millora i de creació de recursos, programes, serveis i circuits o processos de coordinació i de derivació.
3. Fomentar i reforçar accions preventives del consum de drogues i promoure hàbits saludables i habilitats socials.

Objectiu 9

Disposar d'un programa alternatiu a la sanció per a persones menors d'edat.

Accions que s'han de desenvolupar:

1. Dissenyar i crear el Programa alternatiu a la sanció per a persones menors d'edat i elaborar-ne el marc normatiu.

Calendari: any 2021

2. Posar en funcionament el Programa alternatiu a la sanció per a persones menors d'edat.

Aquest programa permetrà substituir les multes que s'imposen als menors per haver comès infraccions administratives relacionades amb el consum o la possessió d'alcohol o drogues per sessions informatives relatives a les addiccions i altres mesures preventives i rehabilitadores.

Calendari: anys 2021 i 2022

IV. LA INFORMACIÓ, LA VIGILÀNCIA I EL SEGUIMENT

PRESENTACIÓ

Aquesta línia estratègica recull diverses actuacions per a la millora de la gestió del coneixement a través de dos objectius diferenciats.

En primer lloc, desenvolupar, desplegar i millorar estructures de gestió de la informació que integrin totes les fonts d'informació a l'abast per tal de disposar d'informació completa, sistemàtica i continuada en relació amb les drogodependències.

En segon lloc, garantir l'accessibilitat de la població a tota la informació disponible en relació amb les drogodependències.

OBJECTIUS I ACCIONS QUE S'HAN DE DESENVOLUPAR

Objectiu 1

Disposar d'un sistema d'informació i monitoratge que permeti millorar el coneixement d'aspectes relacionats amb l'alcohol, el tabac i altres drogues, mitjançant la recopilació, la vigilància i el seguiment de les dades.

Accions que s'han de desenvolupar:

1. Elaborar una proposta de creació d'un instrument o observatori de les drogues.
2. Elaborar indicadors i identificar fonts d'informació.

Calendari: anys 2021-2023

Objectiu 2

Recopilar i tenir la informació necessària per respondre als qüestionaris i als informes sol·licitats per diversos organismes internacionals.

Proposta d'accions que s'han de desenvolupar:

1. Respondre als qüestionaris i als informes sol·licitats per organismes internacionals. Tenint en compte la diversitat d'informació sol·licitada, i per donar una resposta conjunta i coordinada, s'han de desenvolupar les accions següents:

- 1.1. Identificar i analitzar les dades sol·licitades i les disponibles.
- 1.2. Detectar les fonts d'informació.
- 1.3. Planificar el procés de recollida de la informació.
- 1.4. Garantir la coordinació amb les persones de referència per donar una resposta conjunta.
- 1.5. Recopilar la informació i elaborar, si escau, un document de resposta conjunt i consensuat.

Calendari: anys 2021-2023

Objectiu 3

Avaluar les accions que es proposen desenvolupar i l'assoliment dels objectius que preveu el Pla d'actuació 2021-2023 i fer-ne el seguiment.

Proposta d'accions que s'han de desenvolupar:

Per fer el seguiment i disposar d'una avaluació, els responsables de cada una de les accions del pla elaboraran anualment una avaluació i especificaran els criteris i els indicadors utilitzats i els resultats obtinguts. En aquest sentit, les accions que cal desenvolupar són les següents:

1. Elaborar una proposta de criteris i d'indicadors per mesurar de manera sistemàtica i objectiva la consecució dels objectius i el desenvolupament de les accions.
2. Avaluar el desenvolupament de les accions i l'assoliment dels objectius i fer-ne el seguiment, elaborar-ne un informe d'avaluació i lliurar-lo a l'equip de tècnics del PNCD de l'Àrea de Prevenció, Promoció i Vigilància de la Salut del Ministeri de Salut.
3. Recopilar els informes d'avaluació lliurats anualment pels responsables de les accions, elaborar un informe de situació i elevar-lo als responsables polítics del PNCD.

Calendari: anual

4. Proporcionar instruments, recursos i procediments que facilitin l'avaluació.

Calendari: anys 2022 i 2023

Objectiu 4

Millorar i incrementar la informació i el coneixement en relació amb el fenomen de les drogodependències, garantir-ne l'accessibilitat per a la ciutadania i promoure'n les bones pràctiques.

Accions que s'han de desenvolupar:

1. Informar la població en general i els col·lectius específics, si escau, dels canvis legislatius, els recursos, els projectes, els materials, les campanyes, les intervencions preventives, etc. que es generin en el marc del PNCD.
2. Identificar les eines de comunicació disponibles per difondre la informació.
3. Actualitzar la informació que s'ofereix sobre les drogues a les pàgines web dels ministeris implicats en el PNCD.

Calendari: anys 2021-2023